

Collectie Ramazzotti – inventarisnummer 23a

Hertaling uit het Frans

Dit document is gericht aan het stadsbestuur en noemt voorstellen voor maatregelen. In de kantlijn staat steeds geschreven wat het stadsbestuur erover besluit.

In de linkerbovenhoek staat:

Gegeven aan het stadsbestuur door heer Van der Garde, 7 september 1574.

Hoofdttekst

Voorstellen gedaan met betrekking tot de belegering van Leiden, 1574.

Als eerste zou het goed zijn om te onderzoeken of het in de stad aanwezige graan gebruikt kan worden om te eten en te brouwen. Van deze hoeveelheden moet dan een lijst worden gemaakt. Tekorten moeten worden aangevuld, zodat er voldoende voorraad is.

Om dat te kunnen doen, moeten alle burgers voor hun families alle middelen aanwenden. Voor de resterende arme bevolking moeten de heren van het stadsbestuur en de schutterij van de stad een magazijn bouwen. Dit moet snel gebeuren, anders volgt een boete.

In de kantlijn staat bij deze alinea het besluit van het stadsbestuur geschreven:

Hiervoor worden acht gekwalificeerde personen aangesteld die om de veertien à vijftien dagen onderzoeken hoeveel graan de burgers nodig hebben om een voorraad te hebben. Er moet een voorraad zijn voor tenminste één jaar.

Vervolg hoofdttekst

Op dezelfde manier zal de voorraad van het zout worden geregeld.

In de kantlijn staat bij deze zin het besluit van het stadsbestuur geschreven:

Ook de hoeveelheid zout zal worden onderzocht.

Vervolg hoofdttekst

In diverse steden zijn er misstanden geweest bij de levering van tarwe en andere proviand aan de dorpen in hun gezagsgebied. Die zijn daardoor in handen van de vijand gevallen. Het voorstel is daarom om te berekenen hoeveel er wekelijks nodig is en te bekijken hoe dit het beste vervoerd kan worden. Om misbruik tegen te gaan, moeten er overzichten worden bijgehouden en paspoorten worden afgegeven, zodat er niets fout kan gaan.

In de kantlijn staat bij deze alinea het besluit van het stadsbestuur geschreven:

Om misbruik van granen en andere levensmiddelen tegen te gaan, neemt de Prins het advies van de Staten van Holland over en maakt hij een plakkaat om hierin te voorzien.

Vervolg hoofdtekst

De bewakers van de dorpen moeten in hun dorp een vordering opstellen, zodat elke week de voorraden kunnen worden opgehaald.

De Prins van Oranje zal maatregelen nemen om te voorkomen dat steden tarwe leveren aan dorpen die niet onder hun gezag vallen. Doen zij dit wel, dan volgt een boete. Het is niet toegestaan dat dorpen leveren aan steden waar zij niet onder vallen. In die gevallen volgen lijfstraffen, omdat dit gebeurt met slechte bedoelingen.

Het toezicht op de levensmiddelen in de stad zal in handen komen van betrouwbare personen. Zij zullen maandelijks verslag doen aan de Prins en het stadsbestuur.

Verder moet er een overzicht komen van artillerie, buskruit en kogels voor de haakbuschutters. Als er tekorten zijn, moeten die worden aangevuld.

In de kantlijn staat bij dit laatste voorstel het besluit van het stadsbestuur geschreven:

De heer Paul Buijs, adviseur van de Prins van Oranje, zal hierover overleggen met de commissaris van de Prins en de Staten van Holland, die in de stad verblijven. Het stadsbestuur wil dat de klerk van de artillerie een overzicht maakt van het buskruit en de kogels. Zo'n overzicht moet hij ook maken van de bevelhebbers en de kanonniers.

Vervolg hoofdtekst

Er moeten verder bevelhebbers en kanonniers worden benoemd en bovendien een commissaris van de artillerie. Zij zullen zorgdragen voor het maken van platforms, schanskorven en borstweringen en alle andere zaken die voor de verdediging nodig zijn.

Bij de belangrijkste toegangswegen van de vijand staan altijd een paar kanonniers op wacht.

In de kantlijn staat bij dit laatste voorstel als besluit van het stadsbestuur geschreven:

Deze opdracht zal worden gevolgd door het opstellen of opnieuw formuleren van de algemene voorschriften.

Vervolg hoofdtekst

Er moet bekeken worden of het stadsbestuur de gewone bewaking overlaat aan de kapiteins van de schutterij. Als de burgers vroeg wacht moeten lopen, zijn de kapiteins daar persoonlijk bij aanwezig. Doen zij dit niet, dan krijgen ze een boete. Zij moeten ook aanwezig zijn tot negen uur 's avonds, als de poorten sluiten.

In de kantlijn staat bij deze alinea het besluit van het stadsbestuur hierover geschreven:

Hieraan zal worden toegevoegd dat de opdracht moet worden aangepast aan de omstandigheden.

Vervolg hoofdtekst

Personen, zoals edellieden en anderen die van wacht vrijgesteld zijn, worden verplicht wekelijks een wacht te lopen of te laten lopen, op straffe van een boete.

Er wordt een rooster gemaakt om hen uren toe te wijzen.

Elke week moet moeten zij zich één keer melden, als hun wijk wacht houdt. Ook wordt een schema opgesteld wie wanneer wacht moet lopen.

Als de landpassage naar de Kaag bij de Zijl nog open is en er geen andere mogelijkheden zijn om aan het fort bij de Zijlbrug te bouwen, zou het goed zijn hier een dubbele palissade aan te leggen. Zonder dat de vijand het ziet zou daar dan met een paar boten de wacht gehouden moeten worden. Als het kan moet daar de steenfabriek worden vernietigd.

Verder zou het goed zijn om direct het kanaal naar Lammen (Lammen?) open te zetten en bij de Vliet een palissade te plaatsen waarbinnen een paar boten de wacht kunnen houden. Die kunnen deze doorgang afsluiten, zodat schepen het kanaal van de Zwet nemen.

Voordat er vorst komt, moeten de bruggen van de Koepoort en van de Hogewoerdsport zijn gerepareerd.

We raden aan voor de uitvoering van deze zaken betrouwbare mensen aan te stellen en ze hierover verslag te laten uitbrengen.

Het zou ook goed zijn om te adviseren welke kanalen open gehouden moeten worden en welke moeten worden afgesloten.

In de kantlijn staat bij de laatste regel:

Aldus besloten door de heren van de magistraat van de genoemde stad op 10 november 1574 in mijn aanwezigheid, J. van Hout.